

Koulutusviennin ajankohtaisia

Afganistanissa korruptio koulutussektorilla näkyy mm. ”haamuopettajina” palkkalistoilla, rekrytointiprosesseissa, koevastausten vuotamisina ym. Viitteitä ilmiöstä saa kesäkuussa julkaistusta [arviointiraportista](#) ”Vulnerability to Corruption Assessment of Teacher Recruitment in the Ministry of Education”.

Algerian opetusjärjestelmää uudistetaan parhaillaan. Maan opetushallinto on kiinnostunut myös Suomen kokemuksista. Suomesta kiinnostus kohdistuu erityisesti opetusmetodien uudistamiseen esimerkiksi kielten opetuksessa.

Australian hallitus julkisti 7.12.2015. innovaatio-ohjelmansa (*National Innovation and Science Agenda, NISA*). Uudella ohjelmalla pyritään saamaan aikaan Australian koko bisneskulttuurin muutos: synnyttää ideabuumi pahasti hiipuneen kaivosbuumin tilalle.

Arabiemiraatit on tuonut eri yhteyksissä esiin toiveen laajentaa yhteistyötä erityisesti ammatillisen ja teknillisen koulutuksen aloilla. Heillä on myös kiinnostusta korkeamman asteen verkko-oppimiseen. Puutetta on erityisesti pätevistä luonnontieteiden opettajista.

Brasilian presidentti vieraili Suomessa 19.–20.10.2015 ja esitti toiveen syventää yhteistyötä valtioiden välillä mm. opettajakoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa sekä digitaalisten alustojen/ratkaisujen saralla.

Etiopia on kiinnostunut Suomen kokemuksista kouluverkoston laajentamiseksi ja koulutusjärjestelmän kehittämiseksi. Maasta puuttuu mm. opettajien koulutuksen neuvonantajia. Rahoitus järjestelmän kehittämiseen on koottava pääosin ulkopuolisilta rahoittajilta.

Intialaiset Startupit ovat keränneet 5 miljardia pääomasijoituksia Intiasta on tullut kolmanneksi suurin startup markkina USA ja Britannian jälkeen. (IT industry body of NASSCOMin raportti). Investointien kasvusta huolimatta suurin osa startupeista kuopataan. Suurin puute on osaamisessa, pääoman ’polttonopeudessa’ (OPM = ’Other People’s Money’) ja puutteellisessa erikoistumisessa.

Iran Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Lenita Toivakka vieraili 7.–10.12.2015 Iranissa. Lähivuosina odotukset Iranin talouskasvulle ovat merkittävät. Arvioidaan, että mikäli pakotteet puretaan suunnitelmien mukaisesti vuoden 2016 aikana, seuraavan viiden vuoden aikana maan talouskasvu voi yltää jopa 5–8 prosenttiin. Iran on jo käynnistänyt 2,5 miljardin euron kansallisen elvytysohjelman ja tarpeet maan talouden nykyaikaistamiseksi ovat merkittävät. Tämä asettaa haasteita myös mm. osaamisen kysynnälle.

Kiina Toimittajat ilman rajoja -järjestö sijoitti Kiinan vuoden 2014 [lehdistönvapausindeksissä](#) sijalle 175/180. Sen taakse jäivät ainoastaan Somalia, Syyria, Turkmenistan, Pohjois-korea ja Eritrea. Myös yliopistojen akateemista vapautta on lietsottu. Mm. Guizhoun provinssi määräsi jo viime keväänä yliopistonsa asentamaan luentosaleihinsa videokamerat.

Ranska Digitalisoinnin valjastaminen talouskasvun ja innovaatioiden edistämiseksi on yksi Ranskan hallituksen kärkihankkeista. Heinäkuussa julkaistiin kansallinen 14 kohdan digistrategia, joka tähtää

ranskalaisen teknologian vienninedistämiseen ja tietoteknologian hyödyntämiseen muun muassa koulutuksessa ja lääketieteessä. Pääministeri Vallsin mukaan uudessa (16.10.2015-) digi- ja kyberturvallisuuden strategiassa digivalveutuneisuuden kaksi ensisijaista kohderyhmää ovat koululaiset ja opiskelijat sekä yritykset. *”Tietotekniikkataidot ja kyberturvallisuus tulevat olennaiseksi osaksi mm. perus-, korkea- ja jatkokoulutusta. Myös yrityksiä kannustetaan perehdyttämään työntekijänsä digiturvallisuuden huomioimiseen kaikilla organisaatiotasoilla”.*

Tunisia uudistaa parhaillaan peruskouluansa. Maa on kiinnostunut mm. suomalaisesta koulujärjestelmästä. Tunisia toivoo konkreettisia yhteistyömuotoja muun muassa koulujen digitalisoinnin alalla.

Turkki Finpro on koonnut selvityksen Turkin yksityisen koulutuksen markkinoista. Turkissa on 5 828 yksityisesti toimivaa koulua. Yhteensä niissä opiskelee 774 170 oppilasta. Kaikkiaan kouluja on 56 723. Turkkilaiset opettajat saavat mm. 320 euroa vuodessa oman osaamisena kehittämiseen. *”Teacher training sector is estimated as 150 million TRY in a year. There is no control mechanism on how this 1000 TRY allowance is spent. English proficiency level of teachers and school managers is still very low”.*

Vietnam Suomen ns. lahja-apumuotoiset kehitysyhteistyöohjelmat Vietnamissa päättyvät vuoteen 2018 mennessä. Kaupallis-taloudellisten suhteiden edistäminen on nousemassa keskeiseksi painopistealueeksi. Käynnissä olevan siirtymäajan aikana tulisi luoda mahdollisimman hyvät edellytykset sille, että suomalaiset toimijat pystyvät tulevaisuudessa hyödyntämään vuosikymmenten aikana rakennettua Suomen hyvää mainetta Vietnamissa. Yhteistyötä on rakennettu usealla eri osa-alueella myös koulutuksessa ja tutkimuksessa. Maailmanpankki suunnittelee mittavaa ohjelmaa maahan koulutusjärjestelmän tukemiseksi.

Qatar kehittää parhaillaan mm. maan opetussuunnitelmaa. Maa on perinteisesti kiinnostunut Suomen kokemuksista. Kiinnostuksen kohteita Suomesta ovat erityisesti ilmiöpohjainen oppiminen ja oppilaskeskeinen opetus sekä verkkoratkaisut oppimisessa.

YLE uutisoi joulukuun alussa koulutusviennin tilanteesta. *”Yhteydenottoja tulee enemmän kuin on tarjontaa”.* Kovasta kysynnästä huolimatta koulutusvienti on yhä pientä, mutta kasvu lupaavaa. ([linkki](#))

BBC Mundo uutisoi [artikkelissa](#) Suomen koulujen ilmiöpohjaiseen oppimiseen siirtymisestä. Asia oli myös näytävästi esillä Perun suurimman sanomalehden El Comercion etusivulla.

SLUSH Helsinki järjestettiin 11.-12.11.2015. Tapahtumassa oli tänä vuonna mukana myös koulutusta koskeva oma ”track”. Tapahtumaan osallistui 15 000 osallistujaa.

EK järjesti 1.12.2015 keskustelutilaisuuden *Teollisuuden, palvelujen ja koulutusalan vientiyhteistyöstä*. Tilaisuudessa keskusteltiin koulutuksen ja osaamisen roolista tuotteiden ja palvelujen viennin ohessa.

EF järjestää opintovierailun Suomeen noin 80 amerikkalaiselle rehtorille ja koulutus päättäjälle tulevana kesänä 2016. Ryhmä jatkaa Suomesta Sveitsiin [Global Student Leaders](#) Summitiin Davosissa 27.-28.6.2016.

Ammatillinenkoulutusvienti.fi –hankkeen loppuraportit julkaistiin 9.12.2015, ja ne löytyvät po. [sivulta](#).

Hollantilaisen StudyPortals -yrityksen kyselyssä kansainväliset opiskelijat antavat pisteitä kokemuksistaan eri maiden yliopistoissa. Euroopan maiden sarjassa ensimmäiseksi tuli tänä vuonna Irlanti 9,04

pistekeskiarvolla. Suomi kiri toiseksi pistekeskiarvolla 8,95. Suomalaisista yliopistoista paras oli Helsingin yliopisto, toisena Jyväskylän yliopisto ja kolmantena Oulun yliopisto.

Helsingin yliopisto ja Kiinan merkittävin opettajankoulutusyliopisto **Beijing Normal University** ovat solmineet 16.11.2015 Pekingissä kumppanuussopimuksen, jossa sovittiin yhteisistä tutkimushankkeista, opettaja- ja opiskelijavaihdosta, tohtorikoulutuksesta sekä opettajien täydennyskoulutuksesta. Suomalainen koulutusvienti käynnistyy ainakin opettajien täydennyskoulutuksessa. Yhteistyöhanke liittyy digitaalisissa ympäristöissä oppimiseen, oppilaiden hyvinvointiin ja uusien kannustavien arviointimenetelmien kehittämiseen (HY).

Lappeenrannan teknillinen yliopisto on ilmoittanut aloittavansa Saudi-Arabian kanssa koulutusvientiyhteistyön ydintekniikan maisterikoulutuksessa. Ensimmäiset 20 saudiopiskelijaa aloittaa koulutuksen Lappeenrannassa syksyllä 2016. Opiskelijoilta peritään lukukausimaksu opiskelusta. Saudi-Arabia pyrkii eroon fossiilisten energialähteiden käytöstä muun muassa ydinteknologialla. Samalla se kartoittaa myös muita uusia energiamuotoja. (Yle 23.11.2015)

Sivistysvaliokunnan [mietintö](#) (8.12.2015) korkeakoululakien (HE 77/2015) muuttamisesta (sis. mm. lukuvuosimaksut).

Ruotsissa EU/ETA-alueen ulkopuolisilta opiskelijoilta on peritty lukukausimaksua vuodesta 2011 lähtien. Alkunotkahduksen jälkeen (- 80 %, 2012) ruotsalaisissa korkeakouluissa opiskelevien opiskelijavirta on kääntynyt kasvuun. Vuonna 2014-2015 kasvua oli edelliseen vuoteen (2013-2014) verrattuna 30 % (800 opiskelijaa). [Higher Education in Sweden. 2015 status report.](#) Parhaiten opiskelijoita (erit. Kiina ja Intia) houkuttelevia yliopistoja ovat: Lundin yliopisto, KTH Royal Institute of Technology, Chalmers University of Technology ja Uppsalan yliopisto. Niihin hakeutuu puolet kaikista ruotsiin tulevista maksullisista opiskelijoista. Maksujen hinnat vaihtelevat yleisimmin 8 500-15 000 € välillä (SEK80,000 - SEK140,000).

YK hankintarekisteriin rekisteröityneiden yritysten määrä on yli kaksinkertaistunut viime vuodesta (vuonna 2013 12, 2014 47 ja 2015 jo 105). Tavoitteena on lisätä [YK hankintoja](#) suomalaisilta yrityksiltä.

HundrED [hanke](#) lanseerattiin 8.12.2015 Helsingissä. Scool Oy:n hanke kokoa mm. 3 x 100 suomalaista opetuksen ja oppimisen 'maailmanluokan innovaatiota globaalisti levitettäväksi ja hyödynnettäväksi'.

Pohjoismaiden ministerineuvostossa hyväksyttiin 28.10.2015 uusi pohjoismainen ohjelma-aloite "Pohjoismaiset ratkaisut globaaleihin yhteiskuntahaasteisiin" (Nordiske løsninger til globale samfundsudfordringer) vuosille 2017-2010. Ohjelmalla pyritään yhdistämään pohjoismaista osaamispääomaa ja pohjoismaisia ratkaisumalleja keskeisiin globaalihaasteisiin mm. ilmastonmuutokseen ja kestäväen kehityksen tavoitteisiin. Tarkoitus on, että merkittävän suureen kiinnostukseen pohjoismaisia yhteiskuntaratkaisuja kohtaan voisi vastata keräämällä tietoa niistä ratkaisuista, joille on kansainvälistä kysyntää. Rahoitusta on odotettavissa vuosina 2017-2020.

***Jouni Kangasniemi** vauhdittaa koulutusvientiä opetus- ja kulttuuriministeriön kansainvälisten asioiden sihteeristössä. Tavoitat minut numerosta +358 40 517 9222, jouni.kangasniemi@minedu.fi tai seuraa Twitterissä @Jounis ja #koulutusvienti. Tervetuloa vaihtamaan ajatuksia myös sinulle sopivana hetkenä. Olen koonnut jälleen epävirallisia, mutta kiinnostavia havaintoja marras-joulukuultani.*

Kiitos kuluneen syksyn yhteistyöstä ja levollista Joulun aikaa!

